

VALGPROGRAM - Bornholms Radikale Venstre

For Bornholms Radikale Venstre er et levende demokrati ensbetydende med aktivt at tage del i det politiske liv i de nære omgivelser. I kommunalbestyrelsen OG i organisationer og grupperinger, som i praksis tager sig af børn, unge, de gamle, naturen + små og store konkrete fremskridt i forhold til den altdominerende KLIMAUDFORDRING.

Det har vi gjort i 3 ud af de seneste fire valgperioder, og det satser vi stærkt på at fortsætte med efter det kommende kommunalvalg.

På [Facebook](#) og på <https://bornholmsradikalevenstre.dk/> kan I se mere til os og møde vore kandidater; vores spidskandidat er Matilde Lissau.

Her kan du læse om nogle af de principper og grundholdninger, som er bærende for vores parti og se eksempler på, hvad det indebærer for Bornholm. Fra vores seneste 12 år i den bornholmske kommunalbestyrelse har vi en solid historik som velforberedte, samarbejdsdygtige, GRØNNE og SOCIALE. Og med et vidtstrakt netværk ud i det bornholmske organisationsliv og til faglige grupperinger.

Principper & grundholdninger	Politik på Bornholm
KLIMA & ENERGI For RADIKALE VENSTRE er de truende klimaforandringer vor tids altdominerende udfordring. Vi har et ganske kort vindue at handle i, og vi bliver nødt til hurtigt at gennemføre omlægninger, som vi ALLE kommer til at mærke. Det skal ske socialt afbalanceret og beslutsomt. Det er vi i gang med i det danske samfund, men de konkrete beslutninger er utilstrækkelige og for lidt omsat til praksis. De uomgængelige CO2 – afgifter lader fx vente på sig. På energiområdet er vi længst fremme og de kommende vindenergiøer og storproduktion af POWER-X er opløftende. På landbrugs- og transportområderne er vi langt bagud i forhold til vores egne principbeslutninger. Du kan se mere her og nogle af partiets konkrete UDSPIL her.	Bornholms Radikale Venstre støtter selvsagt de kommende vindmølleprojekter på Rønne Banke, men vi engagerer os også på græsrodsniveau med opmærksomheden på, hvad vi <i>selv</i> kan gøre her og nu. Vi går ind for ægte forandringer, øko-produktion, salg af LOKALE varer. Med andre ord ansvarligt forbrug og bæredygtig produktion. Derfor er vi tilhængere af projekter som Bornholms Økojord. Vi støtter visionen om et nul-affaldssamfund i 2032 og går med fuld kraft ind for kommende affaldssortering og styrkelse af BOFA på en fremtidssikker måde. Gang i ladestander til sikring af emissionsfrie biler så hurtigt som muligt. Vi støtter elektrificering af vores busser og den kommunale bilflåde. I den forbindelse ser vi det som et fremskridt, at vores nye katamaran er forberedt for alternative, grønnere brændstoffer.

MILJØ & NATUR

Vi kan ikke tage vores rene vand, rene luft og mangfoldige natur for givet. Vi kan se, hvad der sker, hvis vi gør det. NU må vi i egen interesse give meget mere plads til NATUR og fremme livs- og forbrugsformer, der sikrer balance og bæredygtighed.

Vi må omlægge vores landbrug, så vi beskytter natur og klima, og transportere, producere, spise og genbruge i langt højere grad end vi gør nu. Vi kalder det ”[grøn genstart](#)”.

Corona-epidemien har lært os, hvad der sker, når vi tilsidesætter sikkerhed og bæredygtighed i masseproduktion af husdyr, og når vi i det hele taget overskrider naturens iboende grænser.

Du kan se mere om vore holdninger [her](#) og konkrete udspil på området [her](#).

Vi går ind for GRØN DANNELSE som del af den almene bornholmske praksis og bevidsthed – både i undervisning og i det offentlige rum.

Kommunen skal være et grønt fyrtårn: Vi går ind for grønne og cirkulære indkøb.

Vi går ind for mindre madspild og selvfølgelig bæredygtig emballage.

Og vi støtter reparationscaféer i stedet for at kassere alle mulige redskaber og genstande.

Vi går ind for BRKs tilmelding til landsprojektet ”Danmarks Vildeste Kommune”, selvom vi er opmærksomme på, at helt ”urørt skov” frem for produktionsskov ikke er en god ide. ”Naturnær skovdrift” er bedre for både diversitet og erhverv.

UDDANNELSE & FORSKNING

Gode uddannelsesmuligheder tæt på, hvor folk bor, er helt centralt for RV. At skære ned på det er at begrænse vore fremtidsmuligheder og den enkeltes frie udviklingsmuligheder. RADIKALE VENSTRE er derfor IMOD bevidstløse grønthøsternedskæringer på f.eks. 2 % og FOR målrettede opgraderinger og styrkelse af vores undervisningsvæsen. Dvs. flere ressourcer, mere frihed, færre tests. Derfor er vi lodret imod den aktuelle 10 % nedskæring af studiepladser i de fire store byer; vi ser gerne flere uddannelsesmuligheder rundt i landet, men vi skal ikke skære uddannelsespladser væk.

Det gælder også FOLKESKOLEN, som permanent skal tilføres flere ressourcer og have mindre snærende rammer.

Folkeskolen skal kunne udfolde sig friere i samspil med de frie private grundskoler, som vi også går ind for.

FORSKNING er på samme måde essentiel, og fri forskning på frie universiteter skal ikke begrænses, sammenlægges eller spændes for snævre interesser. Men gerne samarbejde med forskningsmiljøer i progressive private foretagender indenlandsk og internationalt. I det internationale forskningssamarbejde skal vi på den anden side ikke være blåøjet naive, som vi senest har vist os at være i forhold til Kina.

Se mere [her](#) og [her](#). Konkrete lovudspil [her](#).

De seneste års skolenedlægninger stemte RADIKALE VENSTRE ikke for i den daværende kommunalbestyrelse, og vi forestiller os ikke, at man i en situation hvor 33 % af vores børn går i private skoler kan finde på at lukke flere folkeskoler. Vi finder det tvært i mod påkrævet, at man hurtigst muligt sørger for ro og stabilitet i de tilbageværende skoler på øen. Elever og medarbejdere ved disse to skoler har alt for længe været udsat for helt urimelige arbejdsvilkår. I det hele taget vil vi prioritere en styrkelse af folkeskolen generelt på hele øen.

Specialskoleområdet: Vi går ind for, at succesrige miniinstitutioner får lov til at eksistere i det omfang de imødekommer behovene for børn med særlige udfordringer. Efter vores mening er der grænser for hvor langt man kan drive inklusion, og vi mener, at vi allerede har drevet den for langt.

Kommunens visitationsproces og den pædagogisk psykologiske rådgivning skal have de nødvendige ressourcer til fintmærkende at fange problemer, mens tid er.

Vi mener, at man lokalt og i princippet regionalt skal give understøttende undervisning til de børn, som efter folkeskolen står uden eksamen eller faglig relevante undervisningsprogrammer.

For os er nøgleordet på området MANGFOLDIGHED, og det inkluderer i princippet hjemmeundervisning.

ERHVERV

Radikale Venstre er et socialt-liberalt parti, og Danmark lever af fri samhandel og omfattende innovation, produktion og eksport. Særligt stærke er vi på GRØNNE og CIRKULÆRE teknologier.

Det skal vi styrke; med iværksættermuligheder, gode vilkår for forskning og investering og ved at sikre, at vi har den arbejdskraft, som er forudsætningen for det hele. Også udenlandsk arbejdskraft – vel at mærke hvis det 100 % er på det danske arbejdsmarkeds vilkår!

Halvdelen af vore nye jobs kommer fra nyetablerede små og mindre virksomheder. Derfor skal vi styrke mulighederne for iværksættere og sikre, at også små og mellemstore virksomheder kan nyttiggøre og udvikle hjemlige forskningsresultater.

Når vi ønsker at fastholde antallet af studiepladser i de store byer, ser vi det også som en slag erhvervsstøtte: Vores erhvervsliv har brug for, at vi styrker og uddanner målrettet her i landet.

Hvad landbrugserhvervet angår, så skal vi gøre danske landmænd til klimahelte og stoppe med høj gæld og høj klimabelastning? Danske landmænd og fødevarerproducenter er blandt de dygtigste i verden. Men dele af dansk landbrug er i krise. Gælden er på 320 mia. kr.

Klimaforandringer oversvømmer nogle jorder og udtørre andre. Derfor vil vi gøre vores fødevarerproduktion til det næste klimaeventyr, som vi gjorde med vindmøllerne.

Se mere [her](#) og [her](#).

Bornholm har mange rigtig gode historier på erhvervsområdet. Store kendte virksomheder, der syner på verdensplan, og innovative produktioner inden for fødevarer og nydelsesmidler. Vi skal fastholde, at udvikling og innovation er mulig på Bornholm.

Vi skal speede vores behandling af bygge- og etableringsansøgninger op, så vi ikke forsinkes og forskertser muligheder.

Og vi skal fastholde Business Center Bornholm så lokalt som muligt.

Landbrugsmæssigt vil vi stoppe dyrkning på de dårligste jorde, og dermed sænke udledningen af CO₂. Landbruget skal satse på lokale, grønne fødevarer, som giver en højere pris hos forbrugeren.

Godkendelse af udvidet svineavl skal tilbage til kommunalbestyrelsen, og generelt skal volumen af masseproducerede svin i Danmark ned.

Bornholms Økojord a/s er et projekt, som er lige i øjet i følge Bornholms Radikale Venstre. Her er det grønne, det iværksættermæssige og folkelige + det erhvervsmæssige smeltet sammen på en forbilledlig og fremtidsrettet måde.

Vi er opmærksomme på de kapacitetsproblemer på transporten til og fra øen, som allerede nu er en realitet og som faktisk forværres, når den nye færge sættes i drift. Det er til skade for vores vigtige turisterhverv. Vi mener, det er vigtigt at bevare og udbygge den nuværende udvikling inden for vores samlede turisme: vægt på NATURværdier og udeaktiviteter sideløbende med fortsat kvalitetsudvikling på hoteller, sommerhuse, campingpladser etc. Gastronomi, diversitet i lokale kvalitetsprodukter sideløbende med friluftsturisme, shelters og naturcamping. Kort sagt: bevare det unikke, vi har og som folk i virkeligheden opsøger Bornholm for. Krydstogsturisme kan vi derimod godt undvære.

ÆLDRE

Radikale Venstre kæmper for en velfærd, hvor vi bliver set og behandlet som de forskellige mennesker, vi er. Hvor dygtige medarbejdere har tid til at yde den faglige indsats og omsorg, som de har valgt faget for. Og hvor vi påskønner de mange med anden etnisk baggrund, som hver dag knokler i plejesektoren.

Vi mangler allerede nu hænder til værdigt at tage vare på vore ældre medborgere, og inden for en meget kort årrække bliver det problem meget stort. Radikale Venstre vil stoppe alle uddannelsesbesparelser og støtte SOSU'ernes status og arbejdsvilkår for at imødegå den situation. I den sammenhæng er det en rigtig god ide at fremme muligheden for at blive voksenlærling med fornuftig aflønning under uddannelsen.

Vi vil også fremme mangfoldige ældreboliger, så ældre borgere får mulighed for at leve i en bolig, der afspejler, hvem de er.

Større frihed og lokalt råderum til at gøre det menneskelige og fornuftige og her kommer vi ikke uden om mindre rigid rapporterings- og regelstyring.

Se mere [her](#).

I Bornholms Radikale Venstre har vi en nuanceret opfattelse af ”de ældre”: Der er masser af potentiale i denne gruppe og mange ældre er aktive og selvhjulpne op i en høj alder. Men det gælder selvsagt ikke alle, og det er vigtigt, at sikre værdige og bedst mulige forhold for vore svagere, ældre medborgere.

Det Radikale Venstre vil arbejde for:

- at sikre, at ældre borgere, som har brug for hjælp, kun skal henvende sig ét sted, som så kan guide videre til det rette sted
- at sikre, at hjælpen kommer hurtigt og kompetent, således at man har mulighed for at blive selvhjulpne så hurtigt som mulig
- rehabilitering i samarbejde med borgeren og på borgerens egne betingelser
- visitering i forhold til borgerens behov, både fysisk, psykisk og socialt
- at der sikres fleksible aktivitetstilbud til alle ældre medborgere
- IT-hjælp til digital postkasse, udvidelse og opkvalificering af borgerservice
- at der skal være fleksible og sunde madordninger til de ældre - til en fornuftig pris

EUROPA

I lyset af CORONA-pandemien og KLIMAKrisen er det helt på månen nationalistisk at vende ryggen til omverdenen. Hvis ikke EU havde eksisteret, måtte vi omgående opfinde det. Vi skal netop støtte vores fælles EU mod de ubehagelige tendenser til illiberal nationalisme (Polen, Ungarn), som gør sig gældende i disse tider og mere uforbeholdent forpligte og engagere os i Europa OG dermed verden.

Godt nok har vi fået Biden i USA, men Kina går fuldkommen koldt efter at styrke egne positioner, og Putin er tæt på utilregnelig. I en sådan verden er EU-samarbejdet uomgængeligt.

Radikale Venstre vil bekæmpe klimaforandringer, migrationsstrømme, banker der svindler, og IT-giganter der fuser med vores data. Det er naivt at tro, at vi kan undvære et stærkt europæisk samarbejde i den verden, vi lever i.

Den positive udvikling på Bornholm har igen og igen været understøttet af midler fra EU:

Bæredygtig Bundlinje Bornholm

Ungeguide

Signaturoplevelse Bornholm

Bright Green Island

Erhvervsstyrelse/Regional udvikling

er nogle få eksempler på bornholmske udviklingsprojekter, som har nydt godt af vores EU-medlemskab.

Landbrugsstøtten har snævert set gavnet, men har også bidraget til at trække det moderne landbrug i en uholdbar retning. Nu åbner EU for, at landbrugsstøtten i langt højere grad skal gives til grønne produktionsformer, og EU vil ved udgangen af 2023 fremsætte et lovforslag, der skal udfase husdyr bag tremmer i EU's landbrug!

I de kommende år skal vi virkelig styrke cirkulær økonomi på Bornholm, og i det spil er der netop nu GIGANTmidler afsat i EU til grøn genstart efter corona-pandemien.

Matilde Lissau, vores lokale spidskandidat, er lige blevet valgt til næstformand for Europabevægelsen på Bornholm.

Sundhed & handicappolitik

Under corona-pandemien har vi oplevet et sundhedsvæsen, som på imponerende vis omrokerede, gik i front og reddede liv.

Normale tilstande nærmer sig, og vi må forholde os til de uløste problemer i dansk sundhedsvæsen:

- Der mangler læger og sygeplejersker overalt i Danmark. Det giver utryghed for dem, der har brug for hjælp, og det er uacceptabelt i et velfærdssamfund, der bygger på *fri og lige* adgang til sundhedssystemet.
- I dag er der patienter, som falder gennem systemet, når de fx overgår fra behandling på regionens sygehus til rehabilitering i kommunen. Det gælder særligt de patientgrupper, der i forvejen er mest sårbare.
- Selvom danskernes forventede levealder stiger, sker stigningen primært for dem, der i forvejen lever længst.
- Børn og unge mistrives som aldrig før. De er præstationsramte og føler sig utilstrækkelige. De kæmper med psykiske problemer eller får konstateret alvorlige psykiske lidelser.

Vi vil oprette flere pladser på medicinstudiet, forbedre muligheden for delepraksis og for adgang til lægepraksis uden køb, og gøre det lettere at hente udenlandsk arbejdskraft ind til ubesatte stillinger. Så alle har adgang til en læge, uanset hvor i landet de bor.

Vi vil yderligere understøtte sygeplejerskeuddannelserne og gå i brechen for arbejdsforhold, der kan få de danske sygeplejersker tilbage i fuldtidsstillinger på hospitalerne.

Vi vil bevare regionerne og styrke sundhedsvæsenet, som vi kender det.

Vi vil give udsatte patienter mulighed for at få en behandlingsvejleder.

Vi vil hæve prisen på cigaretter markant, forbyde synligt tobakssalg og sætte en stopper for afgiftssænkninger på alkohol, sodavand, øl og vin.

Vi vil give alle unge adgang til gratis psykologhjælp og styrke den pædagogisk-psykologiske rådgivning.

Bornholms Radikale Venstre vil altid arbejde for at sikre vilkårene for de svageste borgere. Vi vil se på kvalitetsstandarderne, så ansvarsfordelingen mellem de forskellige fagvirksomheder koordineres med den enkelte borger.

Vi vil arbejde for gnidningsfrie overgange i hele sektoren. Det kommer ikke borgeren ved, hvem i systemet, der har ansvaret for hjælpen. Det skal bare virke. Vi vil arbejde for, at borgere som har brug for hjælp, kun skal henvende sig et sted, som så har ansvaret for, at borgeren kontaktes af den rette medarbejder. Det er vigtigt for alle som får brug for hjælp, at denne iværksættes hurtigt og kompetent, så man har mulighed for igen at blive selvhjulpent. Vi vil også støtte organisationer, grupperinger og foreninger, som på forskellig vis arbejder for at øge sundhed og trivsel.

Vi går ind for at undersøge muligheden for et samlet sundhedshus i Rønne.

Vi vil i kommunalbestyrelsen og i regionsrådet arbejde for at finde nye rekrutteringsmuligheder for at få flere praktiserende læger til Bornholm til styrkelse af den primære sundhedssektor på øen.

Vores lokale hospital skal styrkes og tilføres ressourcer i integreret samarbejde med RegionH, som vi profiterer af at være en del af.

Vi vil arbejde for at øge mulighederne for psykologhjælp til trængte unge på øen.

David Christensen tager over fra Gerd Lyng som været Bornholms Radikale Venstres repræsentant i RegionH's Radikale Venstres bestyrelse med en række mærkesager, som du kan se [her](#).

Udlændinge & flygtninge

Danmark og Europa er ikke rustet til nye flygtningekriser. En grænsebom ved Kruså hindrer ikke en eneste flygtning i at søge asyl. Der er behov for langsigtet og fælles handling i Europa.

Danmark svigter FN's

kvoteflygtningesystem. Kvotesystemet er grundlæggende den ordnede løsning, alle ønsker sig, hvor de svageste får hjælp først, og hvor landene modtager flygtninge under ordnede forhold. Det system skal vi fremme, ikke svække.

Smykkelov, fattigdomsydelser, paradigmeskiftet mv. er gift for integrationen.

Børnene på Udrejsecenter Sjælsmark led. Den danske stat skal ikke stå i vejen for, at børn kan have et almindeligt og trygt familieliv.

Danmark skal tage imod kvoteflygtninge igen.

Men der skal være styr på tilstrømningen af flygtninge. Flere danske kræfter skal investeres i de fælles løsninger, der giver tryghed, som f.eks. grænsekontrol ved EU's ydre grænse. Vi vil arbejde for, at alle ansøgninger om asyl skal ske til EU i stedet for til Danmark, og at Danmark herefter kan modtage flygtninge under ordnede forhold efter en aftalt EU-model.

Flygtninge skal i gang med at arbejde fra dag 1. Allerede mens asylsagen behandles, skal vi afklare, hvad folk kan og så give dem adgang til arbejdsmarkedet. Til gengæld skal fattigdomsydelserne afskaffes. Danmark skal tage imod kvoteflygtninge igen. Som minimum tilbage til tidligere tiders 500 om året. Desuden skal vi sætte en stopper for, at kvoteflygtninge, som allerede er her, kun skal have midlertidigt ophold.

De danske børn i syriske flygtningelejre skal hjem sammen med deres mødre.

Mødre, som naturligvis må stå til regnskab for vores almindelige, danske domstole for deres handlinger.

På Bornholm har vi været gode til at modtage og integrere udlændinge og flygtninge: Vi har haft PLADS i form af store, velbeliggende bygninger og tomme bygninger rundt på øen. Og mange enkelte borgere eller grupper af borgere har været aktive og hjælpsomme i forhold til de medmennesker, der har været tvunget på flugt af voldsomme og ulykkelige begivenheder i deres hjemlande.

Kommunen var proaktiv og etablerede hurtigt samarbejde med erhvervsliv om arbejds- og praktikpladser, således at indlæringen af dansk integreres mest muligt med udadrettede aktiviteter.

Vi skal fortsætte med denne udmærkede indsats i erkendelse af, at vi også på en lille, privilegeret ø har medansvar overfor KLIMA og den internationale FLYGTNINGEPOLITIK.

Bornholms Radikale Venstre går ingenlunde ind for, at vores grænser skal stå vidtåbne, og at vi skal modtage et ubegrænset antal indvandrere og flygtning i vort land. Det SKAL reguleres, og det skal ske i samarbejde med EU og FN. Men midt i den tiltagende globale umenneskelighed skal vi bevare vores egen menneskelighed og fastholde de idealer og internationale konventioner, vi med god grund har tiltrådt.

Her på øen HAR vi bevist, at vi kan modtage og integrere flygtninge på bedste vis, og det skal vi være åbne for at fortsætte med om nødvendigt.

Børn og unge i udsatte positioner

Omkring 5-10.000 danske skolebørn eller 5-10 % af en årgang mistrives i en sådan grad, at de har brug for hjælp og støtte. Det svarer til 1-2 børn i hver eneste klasse. Og problemer er klart i stigning; både hvad angår antal og graden af mistrivsel. Meget tyder endvidere på, at de seneste 1½ år med Corona har øget ensomhed og dårlig trivsel hos mange børn og unge.

De fleste er enig om, at det skal der gøres noget ved.

Radikale Venstre har fremlagt forslag om, at der øremærkes 500 millioner til målrettet indsats for at mildne og afhjælpe disse problemer, så vi kan få mange flere børn og unge tilbage på sporet, mens tid er. OG lige så vigtigt: forebygge, så der ikke fortsat kommer flere udsatte børn til i Danmark.

- Styrke det nuværende PPR-System. Helt konkret vil vi forbedre det regionale og kommunale samarbejde ved at sikre, at kvalificerede medarbejdere fra landets psykiatriske afdelinger kommer ud og bidrager til den lokale PPR-indsats.
- Sikre, at der er et gratis tilbud om psykologhjælp til alle unge borgere i alderen 15-25. Tilbuddet skal være åbent, på den måde, at den første samtale afgør, om man skal tilbydes flere samtaler. Tilbuddet skal også kunne være anonymt.
- Indskærpe over for ressourcerpersoner – f.eks. praktiserende læger, der er i kontakt med forældrene, at de skal være opmærksomme på hvordan børnene har det og vurdere om de skal have hjælp. Det sker ikke systematisk i dag.
- Alle børn i Danmark, som har en forælder med psykiske vanskeligheder, skal have et tilbud fra deres kommune om, at de kan deltage i et skræddersyet tilbud – f.eks. et gruppeforløb med andre børn i samme situation.

Læs mere [her](#).

På Bornholm har vi haft nogle meget kedelige og kritisable eksempler på total svigt over for udsatte unge. Det er alle nok enige om ikke må gentage sig.

Fra 2016 findes der på kommunens hjemmeside en lang, skriftlig "Vejledning i serviceniveau" vedrørende udsatte unge og børn og unge med handicap.

Bornholms Radikale Venstre støtter ung.bornholmer.dk, fritidspas til unge, som ellers ikke ville kunne deltage i sports- og fritidsliv på linje med andre, og vi mener, at der yderligere skal bakkes op om og lyttes til det kommende Ungeråd på Bornholm.

Folkeskolerne har netop fået ekstra 250 millioner til at indhente den underindlæring, som Corona har medført for skolebørn og unge.

Kommer der øgede midler fra regeringen til udsatte unge, skal de omsættes 1:1 rettet mod målgruppen, og selv uden ekstra midler bør vi i kommunen prioritere området.

